

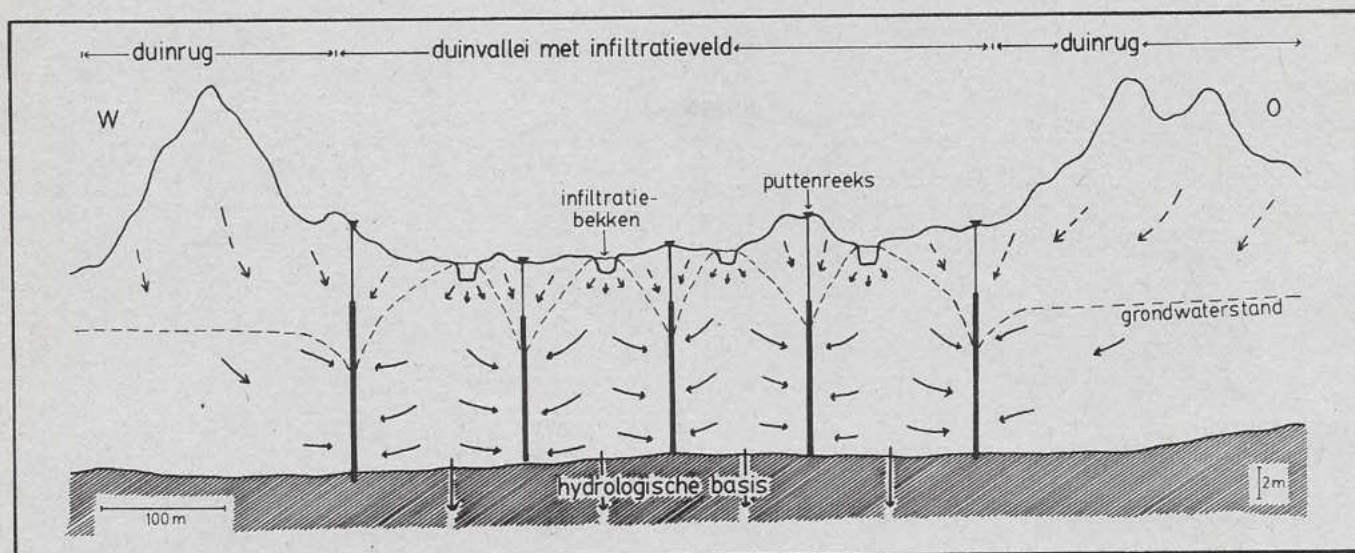

duin

- ★ Goereese duinen
- ★ Noordhollands Duinreservaat
- ★ Studiedag Kustafslag Texel

Doorsnede van een intensief infiltratieveld in een grote duinvallei, zoals aangelegd door het PWN in het Noordhollands Duinreservaat. Om verspreiding van water buiten het infiltratieveld zoveel mogelijk te voorkomen, worden de buitenste putten (randbronnering) afgepompt tot iets onder de grondwaterstand in het omringende duinterrein. Hierdoor wordt behalve geïnfiltreerd water ook grondwater gewonnen. Daarnaast zijn er ook verliezen naar de diepe ondergrond, afhankelijk van de mate waarin de eerste weerstandslaag (= hydrologische basis) doorlatend is. (ontwerp Ton Roeloffzen)

waar ze mijns inziens thuishoren, namelijk in de (provinciale) politiek.

LITERATUUR

DRIJVER, C., 1981, Putten in de pers, Duin 4, 1, pp 21

KNEGT, N. de, 1979, Duinrecreatie (1), Duin 2, 1, pp 15-18

MINISTERIE VAN CRM, 1981, MER-Zuid-Kennemerland, Rijswijk
SALMAN, A.H.P.M., 1980, Diepteinfiltratie; een nieuwe wa-

terwintetechniek met kansen voor het natuurbehoud, Duin 3, 2, pp 3-9

SALMAN, A.H.P.M., STEVERS, R.A.M., 1982, Honderd jaar verdroging, Duin 5, 3 (in voorbereiding)

commentaar

STRUKTUURSCHEMA'S:

beleid niet consistent

door ALBERT SALMAN

1981 was het jaar van de structuurschema's: Drink- en Industriewatervoorziening (SDIV), Openluchtrecreatie (SOR), Natuur- en Landschapsbehoud (SNLB), Militaire Terreinen (SMT) en Landinrichting. Alle gingen het afgelopen jaar "de inspraak in". Op de eerste drie heeft de Stichting Duinbehoud gereageerd.

In het algemeen blijken de doelstellingen van het beleid natuur-vriendelijk. De uitwerking ervan in concrete maatregelen laat evenwel te wensen over. Deels wordt dit veroorzaakt door een gebrekkig wettelijk instrumentarium, deels wellicht ook door de moeilijkheid om een ontspoord beleid (bijv. waterwinning of verblijfsrecreatie) weer recht te trekken.

Dit ligt waarschijnlijk ook ten grondslag aan de inconsistenties tussen de verschillende

schema's. Dit wil ik verduidelijken aan de hand van de beleidsvoornemens voor het duingebied.

Duinwaterwinning

In het structuurschema Natuur- en Landschapsbehoud wordt aan de duinen de hoofdfunctie natuur toegekend, conform de Nota Landelijke Gebieden. Het structuurschema bevat voor zulke gebieden voornemens om ontwatering en aantasting van waterkwaliteit tegen te gaan of het herstel van de oorspronkelijke

situatie te bevorderen. Ook wordt het streven genoemd om verdere aantasting van natuurwaarden door de waterwinning tegen te gaan en waar mogelijk over te gaan tot regeneratie.

Deze uitstekende voornemens staan -zij het in andere bewoordingen- ook in het SDIV. Eén van de richtlijnen luidt zelfs: "In gebieden met hoofdfunctie natuur is een verdere intensivering van het gebruik t.b.v. de waterwinning alleen toelaatbaar als de belangen van natuur en landschap dan wel de mogelijkheden tot regeneratie van verloren gegane natuurwaarden niet worden geschaad."

De concrete plannen die in het SDIV worden geschetst, sluiten echter slecht aan bij de algemene beleidsvoornemens. Op geen enkele plaats wordt voorgesteld om grondwaterwinningen of infiltraties te sane-

ren en bijv. te vervangen door diepte-infiltratie. Op verschillende plaatsen wordt zelfs voorgesteld om de winningen uit te breiden en worden nieuwe duininfiltraties opgenomen: Watervlak (Castricum), Zuid-Kennemerland, Zuidhollandse en Zeeuwse duinen.

De stichting Duinbehoud heeft ervoor gepleit om de infiltraties niet uit te breiden, dit op grond van recente onderzoeken die hebben aangetoond dat er voldoende alternatieven voorhanden zijn (MER Z-Kennemerland, IODZH; zie hiervoor DUIN 1981 nrs. 2 en 4). Bovendien heeft 'Duinbehoud' voorgesteld om de grondwaterwinningen te verminderen teneinde herstel van de vroegere vochtsituatie te bevorderen.

Waterverbruik

De grootste problemen rond de waterwinning komen voort uit de verbruiksprognoses. In het SDIV worden allerlei ontwikkelingen verwacht waardoor het verbruik sterk zal stijgen.

'Duinbehoud' heeft in dit kader gewezen op de stabilisatie van het verbruik sinds 1975 en aangedrongen op meer reële prognoses t.a.v. de economische groei.

Daarnaast heeft zij aangedrongen op een overheidsbeleid dat zich tot taak stelt om het verbruik daadwerkelijk terug te dringen. Duidelijke mogelijkheden hiertoe zijn: normstelling voor apparaten (bijv. toilet), een progressieve tariefstelling, meer gebruik van halffabriekswater, hergebruik en een gericht voorlichting. Kortom: een beleid gericht op het bereiken van een (vooraf te bepalen) taakstellende prognose.

Openluchtrecreatie

In het SNLB wordt gesteld dat in natuurgebieden i.h.a. alleen extensieve recreatievormen toegelaten kunnen worden. Ook in het SOR is o.m. als doelstelling opgenomen: "Het recreatieve gebruik wordt afgestemd op de instandhouding van bestaande natuur- en landschapswaarden en de regeneratiemogelijkheden daarvan. "Deze doelstelling wordt echter bij de dagrecreatie niet verheven tot een van de "voor de strategie meest bepalende doelstellingen". Als strategie is hier gekozen "het tegemoet komen aan de vraag naar dagrecreatie".

Mede als gevolg hiervan komen in het SOR o.m. de duinen rond Den Haag en Den Helder in aanmerking om de vraag naar dagrecreatieterreinen op te vangen; moeten er maatregelen getroffen worden ter bevordering van het recreatief medegebruik van de duinstrook van Voorne tot Camperduin (o.a. fietspaden); en worden er geen concrete maatregelen voorgesteld om intensieve recreatievormen en voorzieningen te saneren.

De Stichting Duinbehoud heeft bovenstaande punten bekritiseerd en voorgesteld om in de duinen alleen plaats in te ruimen voor extensieve, natuurgerichte recreatievormen. Uitbreiding van wandelmogelijkheden is denkbaar, maar er moeten grote rustgebieden in stand gehouden worden, in ieder geval in de broedtijd.

Wat de verblijfsrecreatie betreft wordt in het SOR een "konsoliderend beleid" voorgesteld voor de duinen. Niettemin blijven er mogelijkheden voor nieuwe vestigingen en worden geen

konkrete voorstellen gedaan tot sanering van bestaande. Door deze globale aanpak kan de verblijfsrecreatie nog altijd niet in de hand gehouden worden. Ook hierop heeft 'Duinbehoud' kritiek geuit. Bovendien heeft zij gepleit voor een geleidelijke sanering van alle verblijfsrecreatieve vestigingen uit de duinen. Verplaatsing naar bebouwde gebieden en recreatieterreinen buiten de natuurgebieden zou nagestreefd moeten worden.

Natuurbehoud

Naast waterwinning en openluchtrecreatie worden ook raakvlakken met andere belangen in het SNLB behandeld. Hierover heeft de Stichting Duinbehoud als haar mening gegeven, dat houtproductie niet in duingebieden behoort plaats te vinden en dat het naaldbos-areaal in de toekomst verkleind dient te worden, zeker als de instandhouding ervan negatieve consequenties heeft voor het natuurbehoud.

Ook ten aanzien van jacht heeft 'Duinbehoud' gesteld dat dit geen op zichzelf staande functie dient te zijn. Slechts als beheersinstrument zou jagen toelaatbaar moeten zijn.

Tenslotte heeft de Stichting Duinbehoud steun betuigd aan de algemene strekking van het SNLB en in het bijzonder aan uitstekende voornemens als dat om verdere uitbreiding van infrastructuur in natuurgebieden tegen te gaan, of zelfs delen van de infrastructuur op te heffen. Niet duidelijk echter is of hieronder ook fietspaden in kwetsbare terreinen gerekend kunnen worden.

duinwinkel

FIETSEN IN DE DUINEN, samenstellers: Ton Roeloffzen en Ruud Stevers. In november 1980 verscheen hiervan een eerste druk, die zeer snel was uitverkocht. Inmiddels is er een geheel herziene tweede druk gereed waarin ook vorig jaar verschenen structuur-, bestemmings- en fietspadenplannen zijn verwerkt. Kosten f 5,- (donateurs f 3,50). AFFICHE 'DUINEN EN DE SCHADE

DOOR WATERWINNING', in vierkleurendruk, formaat A-2. Per stuk f 4,- (donateurs f 3,-) + f 3,50 verzendkosten. STICKER 'RED DE DUINEN', te bestellen per 5 stuks: f 3,25 INVLOED WATERWINNING OP NATUURLIJK DUINMILIEU. Overdruk van een artikel in Natuur en Milieu 78/1 door H.W.J. van Dijk, G. van Ommerring, J. Runhaar, A. H. P.M. Salman en C.T.M. Vertegaal. Prijs f 2,50 (donateurs

f 1,50). KOMMENTAAR STRUKTUURSTUDIE ZANDVOORT. Gezamenlijke uitgave van vier milieu-organisaties, 28 pag. Prijs f 6,- (donateurs f 5,-).

Bovenstaande uitgaven kunnen worden besteld door storting van de vermelde bedragen op giro 3505200 t.n.v. Stichting Duinbehoud, postbus 11059 te Leiden.